

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi uccsa 22. I. em. Telefon: 23-33. - Kiadóhivatal, kölcshelynyvtár és jegyiroda: Aradi uccsa 8. Telefon: 13-06. - Nyemda: Lóv Lipót uccsa 19. Telefon: 13-06. - Távirati és levélcím: Délmagyarország, Szeged.

Kedd, 1935 szeptember 3.

Ara 10 fillér

XI. évfolyam, 197. sz.

ELŐIZETÉS: Havonta helyben 3.20, vidéken és Budapesten 3.60, külföldön 6.40 pengő. - Egyes szám ára hétköznap 10, vasár- és ünnepnap 10 fill. Hirdetések felvétele árifa szerint. Megjelenik hétfő kivételével naponta reggel.

Az ünnepi játékok után

Néhány adat és néhány megállapítás

Augusztus 18-án fejeződtek be a Tragédia előadásával az idei szabadtéri játékok. A siker osztatlan és általános volt. Rendezésük harmadik évében egész Európa fölfigyelt a szegedi játékokra, a magyar társadalom egyre terjedő és egyre erősödő érdeklődését és elismerését betetőzte, hogy a reklámozó egyszer, a kormányzó né kétszer ellátogatott a szegedi játékokra, s mindketten a legteljesebb elismerés és legmelegebb biztatás hangján nyilatkoztak.

A kormányzó a püspöki palotában tartott fogadtatáson igen szívélyes hangon üdvözölte a bizottságot, gratulált a kezdeményezéshez, s az aránylag rövid idő alatt elért sikerhez. Salzburgnál jelentékenyen sikeresebbnek mondta a szegedi produkciót s a bizottság figyelmébe ajánlotta, hogy ne csüggedjen, hanem lankadatlanul haladjon tovább a megkezdett uton.

Valóságos örömrivalgás vette birtokba az országot, úgy látszott, hogy elmúlul vetélkedés, személyeskedés, a szegedi játékok ügye a nemzeti kultúra kimagasló ügye lett, viszont Szeged nyert jelentőségben, hiszen területén született meg, nőtt naggyá és honosodott meg az egyik legrobosztusabb magyar kulturmozgalom. Ennek a közhangulatnak akart kifejezést adni Földi Mihály, a Pesti Napló kiváló szerkesztője, amikor Vér Györggyel, a Délmagyarország segédszerkesztőjével, aki maga is részese volt a rendezés munkájának, megíratta és közzé tette a játékok történetét s méltatta úgy művészi, mint idegenforgalmi eredményeit. Ez a cikk augusztus 25-én, tehát pontosan egy héttel a Tragédia utolsó idej előadása után jelent meg. Negyvennyolc órával után, 27-én délután közfelfűnést keltett „információk” jelentek meg Az Est című napilapban. Az informáló, aki jónak látta inkognitóban maradni, elismerte a játékok művészi eredményét, de támadta a rendezésüket és különböző súlyos vádakat emelt ellene. Jellemző a hangulatra, amellyel az informátor információit Pesten is fogadhatták, hogy Hegedűs Tibor, aki a Glaukos szegedi előadását rendezte, sürgőnyt intézett dr. Pálfy József polgármesterhez, mint a rendezőbizottság elnökéhez és közölte, hogy Az Est cikkének megjelentetésében semmi része sincs. A cikket a rendezőbizottság nevében, természetesen Az Estben dr. Balogh István visszautasította, mire Vörös Pál személyében jelentkezett az informáló, egyes tényállításait módosította és kijelentette, hogy a rendezőbizottság nem cáfol, csak tagad. Erre Az Est augusztus 30-án délután megjelent számában

cáfolat

következett, amelyet a rendezőbizottság adott ki, s amely a többi között a következőket mondja:

Nem igaz, hogy a fizetések nem rendszeresen történtek. Ha előfordult rendkívüliség az az volt, hogy a szokásosnál is előbb és nagyobb ösz-

szegekben adtunk előleger;

nem igaz, hogy Mascagni utazásáról csak a magyar határtól gondoskodtunk;

nem igaz, hogy az előadások megtartása nem egyszer kétes volt;

nem igaz, hogy a főispán saját zsebéből fizetett ki néhánypengős adósságot, amiről különben más volt az információ pénteken, mint kedden;

nem igaz, hogy bajok voltak kétszer eladott nézőtéri helyekkel.

Péntek délután megjelent számában azt írta Az Est, hogy a szegedi ünnepi játékok „művészeti és nemzeti szempontból egyaránt nagyjelentőségűek és érdemesek minden támogatásra.” E játékokat a szegedi rendezőbizottság kezdeményezte és szervezte meg, programjukat a rendezőbizottság állította össze, tőle származik az olasz kulturorientáció gondolata is és a rendezőbizottság szemelte ki — Vörös Pál kivételével — a művészi vezetőket.

A rendezőbizottság tehát e nagy munka megalapozásának díszöségével és védelmének kötelességével szólítja fel Vörös Pált: indítsa meg a sajtópórt, amiért állításait hazugoknak bélyegeztük.

Az élehangu cáfolat országsherte feltűnést keltett. Az érdeklődés a Glaukos előadásának előzményei és körülményei iránt még nagyobb lett, mint amekkora volt, ami a rendezőbizottságot az eddigi rezerváltságából való kilépésre és egyes adatok nyilvánosságra hozatalára készíti.

A rendezőbizottság mindenek előtt kénytelen megállapítani, hogy a Glaukos előadásának művészi vezetőit, szemben a Dóm téri előadások művészi vezetőivel,

nem a rendezőbizottság szemelte ki.

A rendezőbizottság mintegy négy héttel az eredetileg tervezett első előadás előtt a Glaukos rendezésére nézve föltételes megállapodást létesített Hont Ferencel, de megakadályoztatván abban, hogy likvidálja a régi rendezőség-gel létesített megállapodást, nem véglegezhet-e Honttal a szerződést.

Vörös Pált Hegedűs Tibor ajánlatára szerződtette a rendezőbizottság. Mindjárt eleinte baj volt, hogy hosszú időbe telt, amíg elkészültek a díszletrajzok. Vörös Pál Pesten akarta csináltatni a díszleteket s készen akarta azokat leszállíttatni. A rendezőbizottságnak igen sok oka volt, hogy ezt a javaslatot ne fogadja el, a többi között az, hogy a több ezer pengős munkánál szegedi munkásokat és szegedi iparosokat akart foglalkoztatni és abban is bizott, hogy a Szegeden előállított díszlet olcsóbb lesz, mint a Pesten előállítandó díszlet.

A rendezőbizottság dispoziójára Vörös Pál lejött Szegedre, lehozott két színrajzot, de nem hozott részletrajzot s ennek következtében a szegedi iparosok vagy nem adtak ajánlatot vagy kijelentették, hogy ajánlatuk pontos méret híján természetesen csak megközelítő. Ez alatt a szegedi tartózkodása alatt hívta fel Vö-

rös Pál telefonon a rendezőbizottság egyik tagját, akivel tanuk jelenlétében tárgyalt Hegedűs Tibor rendező hanyagságáról s megígérte, hogy majd beszélni fog a fejével.

A díszletrajzról s általában Vörös Pál szegedi munkásságáról nagy vonásokban megemlékszik az egyik

pesti ujság vasárnapi száma

s a többi között ezeket mondja:

„Legtöbb baj a Glaukos díszleteivel volt. A díszletterveket Vörös Pál, a Vigszínház dekoratív művésze készítette el, azután leküldte Szegedre, ahol a kivitelezés Ördög László műasztalosra volt bízva. Abban a tárgyban, hogy kit terhel a késésért a felelősség, vizsgálat is indult. Volt alkalom betekinteni ennek a vizsgálatnak a jegyzőkönyveibe.

— Az egyik jegyzőkönyvben Ördög László kijelenti, hogy ő nem vonható felelősségre a késedelem miatt, a késedelem oka Vörös Pál díszlettervező, aktiól a rajzokat későn kapta s így a munkát idejében el nem készíthette. Egyébként Vörös Pál kifejezetten felhatalmazta őt annak kijelentésére, hogy a késedelem miatt kizárólag ő (Vörös Pál) felelős.

— Egy másik jegyzőkönyvben Ördög a következőket mondja:

„Amint megkaptam a tervrajzokat, rögtön megállapítottam, hogy szabadtérre kivihetetlenek, önsúlyuktól össze fognak dőlni, mert nincs megerősítési lehetőség.”

— Erre Vörös Pál azzal az ellenvetéssel élt, hogy kötelekkel és drótokkal a környező fákhöz kell erősíteni őket. A szegedi kivitelezők ezt a megoldást is lehetetlennek tartották, hiszen ebben az esetben is a legkisebb szél összedöntené, vagy legalább is folyton mozgásban volnának a díszletek.

— Jegyzőkönyvet vettek fel Bózsó Istvánnal, a szegedi Városi Színház díszletmesterével is. Bózsó, akinek Ördög a díszletterveket megmutatta, szintén határozottan kijelenti, hogy

annak kivitelezése szabadtérre lehetetlen volt, egy 18 méteres háttérrel alsó csapdával akarták felállítani. En tehát a terveket megváltoztattam és landénakkal oldottam meg a dolgot. Ugyancsak kivihetetlen volt a portálkeret terv is, mert a megerősítés a levegőben lehetetlen volt.

— Mindezt közölték Vörös Pállal is, aki btlátta a hibákat és hozzájárult a megváltoztatáshoz. Így is készültek el a tervek. Ekkor azonban Vörös Pál lehozatta a Vigszínházról Domcsák és Röhringer díszletmestereket, Röhringer aztán azzal kezdte, hogy a kész alapépítményt teljesen megváltoztatta. Azután napról napra új tervekkel jött. A háttér már teljesen elkészült és Vörös Pál is jóváhagyta, Röhringernek ez sem felelt meg. Általában nem tudott megállapodásra jutni. Amit egyik nap jóváhagyott, azt másnap megváltoztatta. Tíz óra előtt soha nem jött s így a munkások nem kezdhettek a dologhoz. Ördög minderről rajzokkal illusztrált pontos naplót vezetett, amellyel bármikor igazolni tudja a dolog minden fázisát. Fölösleges volt a csak kissé megrongált díszletek teljes átfestése is. Kis javításokkal kitűnően rendbe lehetett volna hozni a dolgot s így fölösleges kiadás volt Domcsák díszletmester lehozata is.

— A színészek elégedetlenségének nincs semmi alapja. Arról a rendezőbizottság nem tehet, hogy a szinpadi beállítás munkája nem tudott megállapodásra jutni és így a próbák megszorodtak és elhúzódik. Egyébként mindenki tisztességes gázsit kapott. Olyan színészek, akik egy-két szavas jelenetekben szerepeltek, utiköltségen, lakáson és